

संस्कृतबालादर्श पञ्चमः पाठः ५

अश्वः	रथः
अयम् अश्वः ।	अयं रथः ।
तृणम् ।	सारथिः ।
गृहम् ।	कपिः ।
जलम् ।	नृपतिः ।
अहम् ।	त्वम् ।

सारथिः रथं नयति । कपयः फलानि खादन्ति । हरिः गृहं गच्छति । अश्वाः तृणं चरन्ति । बालौ जलम् आनयतः । नृपतयः अश्वान् आरोहन्ति । अहं फलानि खादामि । त्वं वृक्षम् आरोहसि ।

प्रश्नाः ।

- क) १। सारथिः किं करोति? सारथिः रथं नयति ।
२। कपयः कानि खादन्ति? कपयः फलानि खादन्ति ।
३। कः गृहं गच्छति? हरिः गृहं गच्छति ।
४। अहं कान् आरोहामि? त्वं वृक्षान् आरोहसि ।
५। अश्वाः किं चरन्ति? अश्वाः तृणं चरन्ति ।
६। बालौ किम् आनयतः? बालौ जलम् आनयतः ।
७। के कान् आरोहन्ति? नृपतयः अश्वान् आरोहन्ति ।
८। त्वं किं खादसि? अहं फलानि खादामि ।

ख) लट् रूपैः वाक्यानि पूर्यत ।

१। अश्वाः जनान् (वह्) ।

अश्वाः जनान् वहन्ति ।

२। नृपतयः प्रजाः _____ (रक्ष्) ।

नृपतयः प्रजाः रक्षन्ति ।

३। वृषभौ तृणं _____ (चर्) ।

वृषभौ तृणं चरतः ।

ग) इदम् शब्दस्य रूपैः वाक्यानि पूर्यत् ।

१। _____ सारथिः रथं नयति ।

अयं सारथिः रथं नयति ।

२। _____ कपयः फलानि खादन्ति ।

इमे कपयः फलानि खादन्ति ।

३। इमौ अश्वौ रथं नयतः ।

इमौ अश्वौ रथं नयतः ।

४। _____ बालिकाः गृहं गच्छन्ति ।

इमाः बालिकाः गृहं गच्छन्ति ।

घ) अस्मद् शब्दः (I) अहम् आवाम् वयम् (प्रथमा)

युष्मद् शब्दः (You) त्वम् युवाम् यूयम् (प्रथमा)

शब्द संग्रहः = Vocabulary

रथः = *m* chariot, तृणम् = *n* grass, सारथिः = *m* charioteer, नृपतिः = *m* king, कपिः = *m* monkey, अहम् = (all genders) I, त्वम् = (all genders) you, नयति = *P.* leads, आनयति = *P.* brings, खादन्ति = *P.* they eat, चरन्ति = *P.* they graze, आरोहन्ति = *P.* they ascend